

Överenskommelse om implementering av Nationella riktlinjer för missbruks- och beroendevården

Överenskommelse mellan Sveriges Kommuner och Landsting å ena sidan och Kommunförbundet Västernorrland och Landstinget Västernorrland (LVN) å andra sidan om implementering av Nationella riktlinjer för missbruks- och beroendevården för 2010.

Ökade krav på kunskapsbaserad verksamhet

I dag ställs allt större krav på att socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens insatser ska baseras på kunskap om resultat, kvalitet och effektivitet. För att uppnå en kunskapsbaserad verksamhet krävs ett långsiktigt arbete för att utveckla kunskapen om effektiva metoder och arbetssätt inom strategiskt viktiga områden.

Idén om överenskommelse för långsiktig kunskapsutveckling inom socialtjänsten och hälso- och sjukvården

Regeringen har träffat en överenskommelse med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och avsatt särskilda medel för strategiska insatser som stimulerar kunskapsutvecklingen inom socialtjänsten och hälso- och sjukvården. SKL vill nu träffa en ny överenskommelse för 2010 med Kommunförbundet Västernorrland och Landstinget Västernorrland och har även inlett ett samarbete med alla övriga län. Syftet är bl.a. att stödja Kommunförbundet och Landstinget att på länsplanet utveckla ett kvalificerat stöd för kommuner och landsting i viktiga utvecklingsfrågor inom missbruks- och beroendevården.

Nationella riktlinjer för missbruks- och beroendevården

Inom missbruks- och beroendevården finns goda möjligheter att uppnå en vetenskapligt förankrad verksamhet genom Socialstyrelsens nationella riktlinjer för missbruks- och beroendevården, som publicerades 2007. Efter det att riktlinjerna publicerades har ett särskilt implementerings- och utbildningsstöd utarbetats. Den bärande idén är att kommunerna och landstingen behöver ta ett gemensamt ansvar för implementeringen och att riktlinjerna ska ses i förhållande till den egna verksamheten, t.ex. när det gäller målgruppen med dubbeldiagnoser.

Kommunförbundet Västernorrland och Landstinget Västernorrland har unika möjligheter att stödja kompetensutveckling inom kommuner och landsting i länet

Kommuner och landsting ansvarar för missbruks- och beroendevården. I lagstiftningen finns inget uttalat krav på att arbetet ska utformas i enlighet med Socialstyrelsens riktlinjer. Däremot finns stöd för att personalen inom hälso- och

sjukvårdens område ska utföra sitt arbete enligt vetenskap och beprövad erfarenhet och att socialtjänstens insatser ska vara av god kvalitet. Riktlinjerna är således inte formellt tvingande, men anger vilka metoder och interventioner som enskilda och tillsynsmyndigheter förväntar sig av verksamheten.

Överenskommelse

Mål och inriktning

Målet för denna överenskommelse är att den missbruks- och beroendevård som kommuner och landsting erbjuder är utformad i enlighet med befintlig kunskap om effektiva metoder och arbetssätt i enlighet med Socialstyrelsens riktlinjer så att klienter och patienter får insatser av god kvalitet.

Utvecklingsarbetet inom ramen för överenskommelsen ska ta tillvara och utveckla den kompetens som finns lokalt och regionalt för att främja utvecklingen av en mer långsiktig struktur för kunskapsförsörjning.

Insatser för att uppnå målet

Målet uppnås genom att utveckla det kvalificerade stöd som kommuner och landsting behöver för att omsätta riktlinjerna i sin praktiska verksamhet.

Kommunförbundet i Västernorrland och LVN åtar sig, genom styrgruppen

- att utveckla samverkan även med Länsstyrelsen, Kriminalvården och Statens institutionsstyrelse
- att initiera arbetet med ett gemensamt styrdokument för missbruks- och beroendevården inom kommuner och landsting i länet som tydliggör vårdkedjan och de olika aktörernas ansvar
- att i dialog med socialtjänst och hälso- och sjukvård bygga upp motsvarande styrgrupper på lokal nivå
- att stödja utvecklingsprocessen, kompetensutvecklingen och implementeringen av befintlig kunskap inom missbruks- och beroendevården inom kommuner och landsting på lokal nivå
- att stödja utvecklingen av systematisk dokumentation och system för uppföljning
- att inleda en närmare dialog med minst 1/3 av kommunerna i länet som utvecklar samverkan med hälso- och sjukvården på lokal nivå, med vilka Kommunförbundet och Landstinget träffar skriftliga överenskommelser om samverkan, implementeringstöd och kompetensutveckling av politiker, chefstjänstemän och handläggare inom både kommuner och landsting
- att det i överenskommelsen förutsätts att de kommuner som deltar åtar sig att tillsätta en styrgrupp i vilken chefstjänstemän från socialtjänst och hälso- och sjukvård ingår, att de reflekterar över vad som görs och inte i relation till riktlinjerna, att de prioriterar förbättrings-/utvecklingsområden för samverkan med Kommunförbundet och Landstinget och utvärderar utvecklingsarbetet
- att bistå de nationella utvärderingarna av implementeringen

SKL avsätter 1 278 000 kronor under 2010 för Kommunförbundets och Landstingets arbete med att utveckla en struktur för att implementera och omsätta riktlinjer samt evidensbaserat kunskapsunderlag i de lokala verksamheterna inom

missbruks- och beroendevården. Medlen ska användas för att exempelvis skapa en organisatorisk struktur för erfarenhetsutbyte, för kompetensutveckling i olika arbetssätt och metoder, för stöd i implementeringen, för främjandet av samverkan mellan kommuner, landsting och lokala FoU-enheter, högskolor och universitet. Det implementerings- och utbildningsstöd som Socialstyrelsen tagit fram i anslutning till riktlinjerna utgör ett underlag.

Överenskommelsen är villkorad av att deltagande kommuner och landsting avsätter resurser i form av arbetstid, lokaler och genom att finansiera andra omkostnader i samband med utvecklingsarbetet. Vidare att chefstjänstemännen i styrgrupperna ansvarar för att göra politiker delaktiga i arbetet genom att kontinuerligt diskutera frågan med dem.

Genomförande

SKL stödjer Kommunförbundet och Landstinget i planering och genomförande av utvecklingsarbetet utifrån de genomförandeplaner som lämnats in, bl.a. genom utbildning av utbildare i olika arbetssätt och metoder, genom att erbjuda fora för erfarenhetsutbyte och genom ett ekonomiskt bidrag.

Kommunförbundet och Landstinget ska samråda med vetenskapliga företrädare och utveckla samverkan mellan Kommuner/Landsting, FoU-verksamheter och andra berörda. Det är viktigt att även inkludera brukarnas/patienternas perspektiv.

Överenskommelsen omfattar kommuner och landsting, men en stor del av missbruksvården utförs av enskilda vårdgivare, exempelvis brukarstyrda organisationer. För att uppnå en kunskapsbaserad missbruks- och beroendevård är det viktigt att riktlinjerna används i all verksamhet oavsett om huvudmannen är offentlig eller enskild.

Kriminalvården, Statens institutionsstyrelse (SiS) och länsstyrelserna är några bland många viktiga samverkansparter kring de klienter/patienter som kommun och landsting kommer i kontakt med. Därför ska det lokala utvecklingsarbetet främja samverkan med såväl myndigheter som andra aktörer lokalt och regionalt.

Utvärdering

Deltagande kommuner och landsting ska utvärdera och kvalitetssäkra det egna utvecklingsarbetet.

Utvärderingen ska ge kunskap om implementeringsprocessen och vad som främjar respektive försvårar för organisationer att omsätta nya metoder och arbetssätt i sin praktiska verksamhet.

Tidsram

Denna överenskommelse gäller för 2010. Utgångspunkten är att arbetet ska vara långsiktigt.

Senast den 15 november 2010 ska Kommunförbundet och Landstinget skriftligt redovisa den verksamhet som genomförts och hur den budget som erhållits har

använts. Utifrån denna rapport och andra underlag ska SKL redovisa den samlade verksamheten till regeringen.

Finansiering

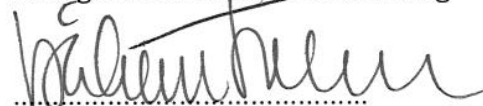
SKL avsätter 1 278 000 kronor att användas i enlighet med denna överenskommelse. Medlen utbetalas genom rekvisition från Sveriges Kommuner och Landsting. Rekvisitionen adresseras **Berit Lundberg, Sveriges Kommuner och Landsting, Avd. Vård och omsorg/Kunskap till praktik, 118 82 Stockholm.**

Bifogar överenskommelsen undertecknad i tre ex. Ett ex returneras efter underskrift.

Stockholm 2009-12-07

Härnösand den ²⁰¹⁰⁻⁰¹⁻¹³~~2009-12-~~

Sveriges Kommuner och Landsting

Håkan Sörman
Verkställande direktör

Landstinget Västernorrland

Sara Ekström Lars Bolin
T.f. Landstingsdirektör

Kommunförbundet Västernorrland

May Andersson
Kommunförbundsdirektör

